

Van: Christian Melsen
Telefoon: 06-41550103

Ons kenmerk: M2305-1242 - 23bo005247
Bijlage(n): 2

Onderwerp: Vaststelling van de
Uitgangspuntennota voor het Rotterdamse
Cultuurbeleid 2025-2028

Datum: B&W 30 mei 2023

Aan de gemeenteraad

Gevraagd besluit:

Samenvattend stellen wij u voor:

Bijgevoegd ontwerpbesluit en de nota 'Van onschatbare waarde. Uitgangspuntennota voor het Rotterdamse cultuurbeleid 2025-2028' vast te stellen.

Waarom dit voorstel? /Waarom nu voorgelegd?

Eens in de vier jaar worden de uitgangspunten voor het cultuurbeleid opnieuw vastgesteld. Deze vierjarenperiode sluit aan bij de termijnen die door het ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Rijksfondsen worden gebruikt voor de meerjarensubsidies in de culturele sector. De huidige periode loopt tot en met 2024. De voorliggende Uitgangspuntennota legt de kaders voor het cultuurbeleid en het bijbehorende instrumentarium vast voor het gehele cultuurbeleid in de volgende periode van vier jaar (2025-2028): eenmalige subsidies, Cultuurplan en alle overige ondersteuningsvormen. Ook vormt de Uitgangspuntennota het inhoudelijke kader voor de beoordeling van de cultuurplanaanvragen door externe commissies van experts, ondersteund door een extern bureau (definitief gunningsbesluit wordt medio juni 2023 verwacht). De Uitgangspuntennota zelf doet om die reden geen uitspraken op discipline- en instellingsniveau. Verder is deze Uitgangspuntennota een opmaat naar de nieuwe cultuurplanperiode vanaf 2029 waarvan enkele aandachtspunten ook al hierin genoemd worden. Dat de nota op dit moment verschijnt, heeft als reden dat in de tweede helft van 2024 een besluit genomen moet worden over het Cultuurplan 2025-2028 en over eventuele andere (nieuwe) meerjarige bekostigingsregelingen. Gelet op de ontwikkel-, indienings-, advies- en beoordelingstermijnen van deze bekostigingsinstrumenten moeten de uitgangspunten daarvoor in de zomer van 2023 vastgesteld en gepubliceerd worden.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

De doelstellingen in de Uitgangspuntennota sluiten aan bij het coalitieakkoord 'Eén stad', 2022-2026 en bij de op 11 april 2019 vastgestelde Rotterdamse Cultuurvisie: Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad (19bb11880).

Met het aanbieden van de nota stellen wij voor als afgedaan te beschouwen: de moties van G.J. Engberts e.a. "Ambitie voor vernieuwing" (22bb008219) en "Cultuur raakt mensen, maar ook beleidsterreinen" (22bb008218) én de toezegging inzake de impulsregeling (23bb002152).

Toelichting:

In april 2019 heeft uw raad de langetermijnvisie op cultuur vastgesteld (Rotterdamse Cultuurvisie: Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad; 19bb11880). Cultuur voor alle Rotterdammers en de maatschappelijke rol van cultuur krijgen daarin een prominente plaats. In de visie hebben wij drie strategische uitgangspunten benoemd die wij essentieel achten om langjarig in Rotterdam een dynamisch cultureel klimaat te behouden en te versterken, een klimaat dat past bij de internationale, vernieuwende en diverse stad die Rotterdam is: interconnectiviteit, inclusiviteit en innovatie. Deze drie uitgangspunten staan centraal in de huidige beleidsperiode 2021-2024 en werken door in de inzet en uitvoering van de verschillende beleidsinstrumenten voor kunst en cultuur, waaronder het Cultuurplan, incidentele subsidies, programmaliijnen en beleidsnota's.

Na de coronacrisis werd in het najaar van 2022 duidelijk dat het Rijk – in tegenstelling tot eerdere voornemens – zijn beleidsperiode niet zou verlengen en een nieuwe subsidieronde 2025-2028 ging organiseren. Het besluit van de staatssecretaris leidde ertoe dat de gemeente Rotterdam niet kon overgaan tot verlenging: de verwevenheid met de landelijke processen is groot en aanvullend stonden ook hier juridische beperkingen een verlenging in de weg. Bovendien wilden wij voorkomen dat met verlenging een ongewenste tweedeling in het cultuurveld op stedelijk niveau ontstond door een uitzonderingspositie van de rijksgefinancierde instellingen.

In navolging daarvan hebben wij uw raad voorgesteld de Uitgangspuntennota 2021-2024 op hoofdlijnen te handhaven en te actualiseren. En dat is wat wij hebben gedaan met input van de Creatieve Coalitie Rotterdam, het Directeurenoverleg, vertegenwoordigers van deelsectoren, het ministerie van OCW, G6, Raad voor Cultuur, Cultuur Concreet, de politiek en individuele hartenkreten. Een en ander heeft zijn neerslag gevonden in de Uitgangspuntennota voor het Rotterdams cultuurbeleid 2025-2028 'Van onschatbare waarde', waarin de waarde van cultuur voor de stad, de bewoner en de (artistieke) discipline(s) centraal staat. Deze waarden geven wij invulling vanuit de drie I's:

- Interconnectiviteit staat voor samen impact realiseren.
- Innovatie geeft de ruimte aan experiment en vernieuwing.
- Inclusiviteit biedt de mogelijkheid voor iedereen om cultuur te maken en mee te maken, in vele vormen en in alle delen en wijken van de stad.

De voorliggende Uitgangspuntennota 2025-2028:

- continueert en intensificeert de inzet op de zogenoemde drie I's: inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit. Deze drie beleidsspeerpunten blijven de stevige basis vormen voor concreet beleid en instrumentarium.
- vraagt een stevige inhaalslag en ambitie van de huidige RCB-instellingen op deze speerpunten, waarbij aandachtspunten uit de evaluatie, die voor de zomer gereed is, worden betrokken.
- introduceert impact als de overkoepelende waarde van cultuur voor de stad, de bewoner en de discipline(s). Er ligt nadruk op cultuurdeelname van 'light-users'. Het faciliteren van een kenniswerkplaats en kennisagenda ondersteunen dit.

- introduceert internationalisering als een extra aandachtspunt, passend bij de mondiale context van Rotterdam, zowel cultureel (architectuur, festivals, community arts), bestuurlijk als economisch.
- presenteert een aanpassing aan het instrumentarium: de tweejarige Impulsregeling zal alleen in de tweejarige periode voorafgaand aan een nieuw Cultuurplan open staan, zodat volgordeelijke aansluiting op het Cultuurplan is geborgd en betrekken daarbij aanbevelingen uit de evaluatie (gereed einde Q2 2023).
- onderschrijft het belang van eerlijke beloning en striktere naleving van de codes Good Governance Cultuur, Fair Practice Code en Code Diversiteit & Inclusie.

In het instrumentarium lichten wij aanvullend de volgende zaken uit:

- Wij zetten de Plusprogramma's en de open oproepen voort.
- Wij vragen de RCB zijn aanjagende rol te continueren en een inhaalslag te maken met een ambitieuze uitvoeringsagenda die zij in samenspraak met het veld opstellen. De dwarsverbanden naar andere sectoren en opgaven staan voorop. Wij betrekken daarbij de aanbevelingen uit de evaluatie naar de RCB (gereed begin zomer 2023).
- Wij bieden fysieke experimenteer ruimte in de vorm van ateliers en broedplaatsen en geven ruimte aan experimenten met aangepaste subsidievoorwaarden en het bijstellen van de manier waarop plannen beoordeeld worden. Ook ontwikkelen wij nieuwe ondersteuningsvormen en continueren innovatieve instrumenten als Ontwerpend Ontwikkelen en Pitcher Perfect 010.
- Wij zetten in op de doorontwikkeling van innovaties die bijdragen aan een weerbare en toekomstbestendige sector; de opgedane kennis uit de New Deals zijn onderdeel van de uitvoering transitie Cultuur.
- Wij continueren programma's en instrumenten die de innovatieve denkkraft van de sector inzetten bij maatschappelijke en grootstedelijke vraagstukken.
- Wij maken prestatieafspraken met instellingen in het Cultuurplan met cultuuronderwijs als kerntaak.
- Wij gaan het Nachtplan vaststellen en - belangrijker- uitvoeren om ruimte te geven aan jongerencultuur en nachtcultuur.
- Wij zetten het Ruimtelijk Kader in om inzicht te bieden op de aanwezigheid van voorzieningen en de kansen voor multifunctioneel gebruik. Het afstemmen van aanbod/ aanbieders in delen van de stad waar culturele infrastructuur achterblijft (prioritaire wijken) en daarop (ongelijk) investeren. In alle wijken hoort een breed en divers cultuuraanbod aanwezig te zijn.

Tot slot menen wij met de aangebrachte accenten in de Uitgangspuntennota 2025-2028 recht te doen aan de roep om meer ruimte te bieden aan nieuwkomers en initiatieven in de wijken die met een onderscheidend profiel de waarde van cultuur herkennen en erkennen.

Achtergrond

De waarde van cultuur laat zich niet alleen in cijfers of geld uitdrukken, maar juist ook in betekenisgeving en relevantie. De komende beleidsperiode maken wij een start met het in kaart brengen van die brede impact om de reikwijdte van kunst en cultuur zichtbaar te maken en te vergroten. Om vanuit gedeelde kennis te kunnen werken en daar als sector optimaal van te profiteren, richten we een kenniswerkplaats in en stellen een kennisagenda op. We delen de opgedane kennis, goede voorbeelden en resultaten met alle relevante stakeholders in de stad, binnen en buiten de sector. We doen dit in afstemming met de Rotterdamse culturele sector, andere relevante partijen en met de

landelijke kennisagenda van bijvoorbeeld de Boekmanstichting. We ontwikkelen daarbinnen de komende jaren monitoring op de drie I's. Niet in de vorm van een afrekenbaar instrument, maar om te zien wat bijdraagt aan de stad en wat niet. Denk aan de bijdrage van instellingen aan het verder ontwikkelen van hun discipline(s), hun positie in het veld en hoe zij deze positie inzetten ten behoeve van hun discipline(s). Maar ook aan het vergroten van hun verdiencapaciteit.

Voor de waarde van de stad willen we inventariseren welke maatschappelijke betekenis de instelling heeft ten aanzien van sociale vraagstukken en domeinen, in welke gebieden en/of wijken de instelling opereert en wat haar bijdrage daar is. We vragen naar de waarde die de instelling heeft voor bepaalde publieksgroepen. Samengevat: wat is de betekenis voor de stad, de bewoner en hoe draagt de instelling daaraan bij? Die dwarsverbanden willen wij ook binnen het gemeentelijke concern zichtbaar maken, verder ontwikkelen en vergroten, zoals met de domeinen van zorg, welzijn, onderwijs en stedelijke ontwikkeling. Bij stedelijke ontwikkeling bieden gebiedsontwikkelingen kansen voor nieuwe ruimte voor cultuur, ook in tijdelijkheid. Vanuit het rijke cultuurnetwerk in de wijken zal de spreiding van cultuurvoorzieningen verder vorm moeten krijgen, mogelijk in combinatie met andere maatschappelijke functies en ruimtes. Met onderwijs wordt integraal gewerkt aan cultuuronderwijs. Met welzijn wordt samengewerkt in de Plusprogramma's, Rotterdam Onbeperkt en aan participatie in de gebieden. Daarnaast biedt het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) een kans voor integraal samenwerken op o.a. mentale weerbaarheid.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Voor de beleidsperiode 2025-2028 wordt vooralsnog uitgegaan van het huidige totaalbudget voor Cultuur, bijgesteld met accres, technische mutaties en de uitkomsten van de voorjaarsretraites 2023 en 2024.

Vervolgtraject:

De procesmatig belangrijkste en meest complexe vervolgstap in de uitvoering van de Uitgangspuntennota is de verdeling van de meerjarensubsidies in het kader van het Cultuurplan 2025-2028. Aan de hand van de Uitgangspuntennota stellen de culturele organisaties die opgenomen willen worden in het Cultuurplan, hun beleidsplannen en bijbehorende subsidieaanvraag op. Die moeten zij vervolgens uiterlijk 1 februari 2024 bij ons indienen. Voor het opstellen van de aanvragen stelt ons college nog een aanvraagformulier vast, de zogeheten 'handleiding', met daarin nadere instructies voor de aan te leveren informatie, c.q. inrichtingseisen. De handleiding zullen wij u na de zomer ter informatie toesturen. Wij sturen direct na de zomer ook een formele adviesaanvraag aan het gegunde bureau voor het organiseren van de advisering door externe commissies over de ingediende cultuurplanaanvragen. Zaken die in de advisering over de aanvragen in ieder geval aan de orde moeten komen zijn: artistieke kwaliteit, bedrijfsvoering en de bijdrage van de aanvragers aan de uitgangspunten inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit. Wij zullen het bureau vragen Cultuur Concreet te betrekken voor de advisering over culturele organisaties met voornamelijk wijkgebonden activiteiten. De commissies beoordelen in het voorjaar van 2024 alle aanvragen en brengen hun advies in juni 2024 aan ons uit. Het daaruit voortvloeiende Verdelingsvoorstel zullen wij u ten slotte in het najaar van 2024 ter vaststelling aanbieden. De nieuwe Cultuurplanperiode start per 1 januari 2025.

Het bijbehorende ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

De burgemeester,

V.J.M. Roozen

R.A.C.J. Simons, l.b.

Bijlage(n):

'Van onschatbare waarde. Uitgangspuntennota voor het cultuurbeleid 2025-2028'.

Ontwerpbesluit

De Raad van de gemeente Rotterdam,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 mei 2023;

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet;

overwegende dat:

- eens in de vier jaar de uitgangspunten en de kaders voor het bijbehorende instrumentarium voor het cultuurbeleid opnieuw worden vastgesteld, zoals de eenmalige subsidies, het Cultuurplan en andere ondersteuningsvormen;
- de vast te stellen Uitgangspuntennota voor het cultuurbeleid 2025-2028 onder meer de basis vormt voor de nieuwe meerjarensubsidieaanvragen van de Rotterdamse culturele instellingen;
- de genoemde uitgangspuntennota ook de basis vormt voor de beoordeling van deze aanvragen door commissies, ondersteund door een extern bureau;

besluit:

de nota 'Van onschatbare waarde. Uitgangspuntennota voor het Rotterdamse cultuurbeleid 2025-2028' vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De griffier,

De voorzitter,